

Zakres działalności

Misja TOnZ wiąże się z ruchem społecznym na rzecz ochrony zabytków sięgającym przełomu wieków. Jesteśmy spadkobiercami i kontynuatorami **Towarzystwa Opieki nad Zabytkami Przeszłości**, które założone zostało w roku 1906 z inicjatywy naukowców i społeczników zainteresowanych ochroną narodowego dziedzictwa. Powstało na wiele lat przed powołaniem państwowej służby konserwatorskiej (1919), dla której od pierwszych lat swej działalności do wybuchu Powstania Warszawskiego było merytorycznym zapleczem.

W Towarzystwie działali wybitni ludzie - uczeni, architekci i artyści, a także przemysłowcy, ziemianie i duchowni. Byli wśród nich Stefan Szyller i Józef Pius Dziekoński, Pius Weloński i Zygmunt Gloger, Bronisław Gembarzewski i Władysław Tatarkiewicz oraz pierwszy prezes - ordynat Adam Krasiński. W ostatnim przed wybuchem wojny zarządzie, którego prezesem był Marian Lalewicz zasiadali znakomici uczeni i muzeolodzy: Włodzimierz Antoniewicz, Jerzy Sienkiewicz, Juliusz Starzyński i Michał Walicki. Do wojny Towarzystwo zorganizowało 32 wystawy opatrzone katalogami i wydało 31 publikacji.

Reaktywowanie Towarzystwa pod jego obecną nazwą nastąpiło w roku 1974 z inicjatywy wybitnych przedstawicieli środowiska konserwatorów zabytków, historyków sztuki i działaczy społecznych.

Towarzystwo Opieki nad Zabytkami jest organizacją pozarządową sprawującą społeczną opiekę nad zabytkami kultury i natury. Jest stowarzyszeniem non-profit, otwartym na inicjatywy społeczne.

Towarzystwo jest członkiem założycielem Patria Polonorum, wchodzącej w skład Międzynarodowej Federacji Stowarzyszeń ds. Ochrony Kulturalnego i Naturalnego Dziedzictwa Europy - "Europa Nostra".

Działalność Towarzystwa koncentruje się wokół współpracy społeczników i profesjonalistów zajmujących się ochroną dziedzictwa kultury.

Formy aktywności:

- popularyzacja wiedzy o zabytkach, ich ochronie i konserwacji
- pobudzanie społecznych inicjatyw
- bezpośrednia opieka nad zabytkami, zespołami zabytkowymi i lokalnym środowiskiem kulturowym
- współpraca ze służbami konserwatorskimi
- współdziałanie z krajowymi i zagranicznymi stowarzyszeniami oraz organizacjami pozarządowymi na rzecz ochrony dziedzictwa.

TOnZ organizuje między innymi:

- cykl otwartych wykładów profesorskich (raz w miesiącu)
- społeczny przegląd zabytków
- sympozja, konferencje naukowe, plenery dziecięce i młodzieżowe, konkursy i wystawy
- szkolenia dla opiekunów zabytków, nauczycieli i przewodników po zabytkach
- obchody Dni Dziedzictwa Europejskiego

Towarzystwo pomaga w sprawach związanych z zagrożeniem dziedzictwa lub naruszeniem prawa dotyczącego jego ochrony. Prowadzi działalność wydawniczą popularyzując wiedzę o zabytkach, ich ochronie i konserwacji. Popularnym periodykiem TOnZ jest miesięcznik "Spotkania z Zabytkami".